Sygn. akt I C 339/13 upr

UZASADNIENIE

W pozwie przeciwko pozwanemu R. P., skierowanym do elektronicznego postępowanie upominawczego, powód (...) Sp. z o.o. (...) z siedzibą w K. domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 3196,54 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty.

Dodatkowo powód domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu – z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego, ustalonych wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, iż (...) Sp. z o.o. (...) z siedzibą w K. jest profesjonalnym podmiotem działającym na rynku windykacji wierzytelności masowych. Na podstawie umowy cesji z dnia 26 października 2012 r. powód przejął od firmy (...) S.A. z siedzibą w W. prawo do wierzytelności wobec pozwanego z tytułu świadczenia usług telekomunikacyjnych.

Powód wskazał, że na dzień wniesienia pozwu, zadłużenie pozwanego wynosi 3196,54 zł. przy czym na powyższą kwotę składa się:

- kwota 3118,27 zł. tytułem należności głównej wynikającej z sumy wartości niezapłaconych faktur;

- kwota 78,27 zł. tytułem należności odsetek ustawowych wynikającej z sumy odsetek ustawowych naliczanych od następnego dnia wymagalności poszczególnych faktur oraz ich wartości do dnia poprzedzającego złożenie pozwu.

Pełnomocnik powoda wskazał następnie, że pozwany – mimo wezwania do dobrowolnej spłaty - do dnia dzisiejszego nie uregulował swojego zadłużenia, wynikającego z następujących dokumentów finansowych:

- faktury VAT o numerze (...) z dnia 05 kwietnia 2012 r., wystawionej na kwotę 257,25 zł, płatnej do dnia 19 kwietnia 2012 r.;

- faktury VAT o numerze (...) z dnia 05 maja 2012 r., wystawionej na kwotę 104,81 zł, płatnej do dnia 19 maja 2012 r.;

- faktury VAT o numerze (...) z dnia 05 czerwca 2012 r., wystawionej na kwotę 51,88 zł, płatnej do dnia 19 czerwca 2012 r.;

- faktury VAT o numerze (...) z dnia 10 lipca 2012 r., wystawionej na kwotę 304,33 zł, płatnej do dnia 17 lipca 2012 r.;

- faktury VAT o numerze (...) z dnia 10 lipca 2012 r., wystawionej na kwotę 2400 zł, płatnej do dnia 17 lipca 2012 r.

Sąd Rejonowy L.VI Wydział Cywilny w L. nakazem zapłaty z dnia 09 stycznia 2013 roku, wydanym w sprawie VI Nc-e (...) w postępowaniu upominawczym nakazał pozwanemu R. P. aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi kwotę 3196,54 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 04.01.2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 640 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu albo w tym terminie wniósł sprzeciw (k. 4).

Zarządzenie z dnia 14 marca 2013 r. referendarz sądowy orzekający w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L.w L. zarządził na podstawie art. 139 k.p.c. pozostawienie w aktach korespondencji do pozwanego R. P. ze skutkiem doręczenia na dzień 05 lutego 2013 r. (k. 5ver).

Postanowieniem wydanym w dniu 28 marca 2013 r. referendarz sądowy orzekający w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L. w L. – w sprawie sygnaturze akt VI Nc-e (...)postanowił nadać klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 09 stycznia 2013 r. wydanemu w sprawie o sygn. akt VI Nc-e (...)na rzecz (...) Sp. z o.o. (...). z siedzibą w K. przeciwko dłużnikowi R. P. (k. 6).

Pismem opatrzonym datą 05 lipca 2013 r. zatytułowanym „wniosek o doręczenie nakazu zapłaty" pozwany R. P. wniósł o doręczenie na adres jego faktycznego miejsca zamieszkania – mieszczącego się przy ul. (...) w S. - nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy L.w L. VI Wydział Cywilny wraz z odpisem pozwu i wszystkich załączników ewentualnie o uchylenie w/w nakazu i przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi według właściwości ogólnej – Sądowi Rejonowemu w S.. Z ostrożności procesowej pozwany R. P. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie oznaczonej sygn. akt VI Nc-e (...)(k. 7-7ver).

W uzasadnieniu pisma pozwany R. P. wskazał, że po powrocie z urlopu - w dniu 01 lipca 2013 r. - został poinformowany przez pracodawcę o zajęciu jego wynagrodzenia przez Komornika działającego przy Sądzie Rejonowym dla Ł.celem wyegzekwowania należności wynikającej z wydanego przez Sąd Rejonowy L.w L. VI Wydział Cywilny nakazu zapłaty w sprawie sygn. akt VI Nc-e (...). Pozwany wskazał, że był bardzo zaskoczony tą informacją, bowiem nie miał żadnej wiedzy na temat wydania skierowanego do jego osoby nakazu zapłaty. Brak informacji o nakazie zapłaty uniemożliwił mu także skuteczne wniesienie sprzeciwu bądź ewentualnej zapłaty zasądzonej w nakazie zapłaty kwoty w terminie 14 dni, co pozwoliłoby mu uchronić się od kosztów egzekucyjnych. Pozwany podniósł, że wskazany podczas zajęcia wynagrodzenia za pracę przez komornika adres jego miejsca zamieszkania od półtora roku jest już nieaktualny (na dowód czego dołączył do pisma umowę najmu aktualnie zajmowanego przez niego mieszkania). W ocenie pozwanego, nie można uznać, że doszło do skutecznego doręczenia jego osobie nakazu wydanego w postępowaniu upominawczym. Zdaniem pozwanego, po stronie powodowej doszło do uchybienia polegającego na nie wskazaniu jego aktualnego i rzeczywistego adresu zamieszkania na który można doręczać korespondencję. Celem potwierdzania swojego stanowiska pozwany przytoczył sentencję postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2009 r., IV CNP 81/08, Lex nr 603176. Z uwagi na powyższe pozwany wnosił o podjęcie czynności mających na celu restytucję sprawy do stanu właściwego dla nieprawomocnego postępowania.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy L.w L. VI Wydział Cywilny stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w S. (k. 10).

Zarządzeniem opatrzonym tą samą datą – 16 lipca 2013 r. - referendarz sądowy orzekający w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L.w L. – w sprawie sygnaturze akt VI Nc-e (...)zarządził uchylić zarządzenie z dnia 14 marca 2013 r. o pozostawieniu ze skutkiem doręczenia korespondencji dla pozwanego R. P. i doręczyć mu wraz z postanowieniem o skutecznym wniesieniu sprzeciwu, informacyjnie nakaz zapłaty wraz z pozwem (k. 11).

Zarządzeniem Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S., wydanym dnia 10 września 2013 r., niniejsza sprawa została skierowana do postępowania uproszczonego.

W pozwie z dnia 17 września 2013 r., wniesionym do Sądu Rejonowego w S.już na urzędowym formularzu, reprezentujący powoda profesjonalny pełnomocnik na dowód istnienia oraz rozmiaru obciążającej pozwanego względem inicjatora procesu należności powołał się wyłącznie na przedsądowe wezwanie do zapłaty z zestawieniem niezapłaconych faktur (k. 23-24) i duplikat umowy cesji wierzytelności (k.35-38).

W załączeniu do pisma z dnia 16 października 2013 r. powód przedłożył nieuregulowane przez pozwanego faktury oraz noty karne za usługi telekomunikacyjne (k. 53-67).

Na rozprawie wyznaczonej na dzień 11 grudnia 2013 r. od powoda nikt się nie stawił – pełnomocnik powoda został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy.

Od strony pozwanej nikt się wówczas również nie stawił – bowiem pozwany został wadliwie wezwany na termin rozprawy.

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. od powoda ponownie nikt się nie stawił – pełnomocnik powoda został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy.

Zajmując stanowisko w przedmiotowej sprawie pełnomocnik pozwanego R. P. przedłożył zaświadczenie z dnia 20 stycznia 2014 r. wydane przez specjalistę do spraw kadr i płac (...)sp. z o.o. z siedzibą w S. – pracodawcę pozwanego - celem wykazania, że kwoty oznaczone w piśmie powoda z dnia 17 września 2013 r. wbrew twierdzeniom strony powodowej zostały wyegzekwowane przy użyciu przymusu zastosowanego w postępowaniu egzekucyjnym tj. poprzez działania Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Ł.w Ł. Pozwany podał, że uznaje powództwo do kwoty 413,94 zł., co do należności, którymi są objęte faktury wystawione przez cedenta w dniach: 05 kwietnia 2012 r., 05 maja 2012 r. i 05 czerwca 2012 r. Zdaniem strony pozwanej, powód nie wykazał skutecznie istnienia podstaw do obciążenia pozwanego przez cedenta notami karnymi z dnia 10 lipca 2012 r. opiewającymi na kwoty 304,33 zł. i 2400 zł. Ponadto, z ostrożności procesowej strona pozwana dokonuje w niniejszym procesie potrącenia – do kwoty 413,94 zł. – wierzytelności przysługującej pozwanemu wobec powoda z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia – wynikającego z prowadzonego postępowania egzekucyjnego już po wydaniu przez Sąd Rejonowy L.w L. postanowienia z dnia 16 lipca 2013 r. stwierdzającego utratę mocy przez nakaz zapłaty z dnia 09 stycznia 2013 r. Pełnomocnik pozwanego wnosił także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powód (...) Sp. z o.o. (...). z siedzibą w K. zgłosił do niniejszego procesu żądanie zasadzenia na jego rzecz od pozwanego R. P. kwoty 3196,54 zł – wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pisma procesowego inicjującego to postępowanie pełnomocnik powoda wskazał, iż dochodzona w tymże procesie od R. P. należność stanowi sumę nieuiszczonych przez pozwanego opłat, należnych poprzednikowi prawnemu powoda z tytułu świadczenia usług telekomunikacyjnych; wierzytelność wynikająca z tego właśnie tytułu została zbyta przez (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) na rzecz (...) Sp. z o.o. (...) z siedzibą w K., powoda w niniejszym postępowaniu.

W dniu 11 października 1999 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. a R. P. została zawarta umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Powyższa umowa była następnie na podstawie aneksów kilkakrotnie przedłużana.

Za świadczone usługi telekomunikacyjne (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wystawiała pozwanemu R. P. faktury.

Umową sprzedaży wierzytelności, zawartą w W. w dniu 26 października 2012 r., (...) S.A. z siedzibą W. (zbywca wierzytelności) przeniosła na rzecz (...) Sp. z o.o. (...) z siedzibą w K. (nabywcy wierzytelności) wierzytelności pieniężne określone w § 3 tejże umowy – w celu ich dalszej windykacji.

Pismem z dnia 12 grudnia 2012 r. powód wystosował do pozwanego R. P. przedsądowe wezwanie do zapłaty.

W dniu 27 maja 2013 r. nastąpiła zmiana nazwy wierzyciela pierwotnego – (...) S.A., która obecnie brzmi (...) S.A.

W ocenie Sądu wytoczone przez powoda powództwo – jako nieudowodnione - podlegało oddaleniu.

Wedle regulacji z art. 509 § 1 k.c. - Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Z kolei § 2 art. 509 k.c. stanowi, iż Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki .

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta – zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. Dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili dokonania przelewu. Zmienia się tylko osoba wierzyciela, czyli osoby uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia.

W wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem.

Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I CKN 379/00, LEX nr 52661).

W procesie o zapłatę należności, opartym na twierdzeniu o nabyciu wierzytelności wskutek przelewu, badanie sądu obejmuje zarówno istnienie, jak i treść stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem [por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 października 2012 r., V ACz 810/12, LEX nr 1223197; zob. też art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym przelew jest bezskuteczny, wówczas gdy strony (wierzyciel i dłużnik) w umowie wyłączyły jego możliwość].

Ciężar udowodnienia faktów istotnych z punktu widzenia wymagań regulacji z art. 509 k.c., w tym i dotykających zarówno istnienia, jak i treści stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem, spoczywał na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1971 r., II PR 313/69, OSN 1970, nr 9, poz. 147; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10**,** LEX nr 970074; por. jednak wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, Lex nr 233051, a także wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., V CKN 745/00, LEX nr 53163 – które jednak, w opinii Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nie znoszą konieczności zastosowania reguły wywiedzionej z przytoczonego wyżej art. 6 k.c.).

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym zawiera art. 232 k.p.c.

Stanowi on w zdaniu pierwszym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę (art. 232 zdanie drugie k.p.c.).

Zdaniem Sądu (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w K. nie wykazała w niniejszym procesie wystąpienia faktów przemawiających za słusznością dochodzonych pretensji.

Powodowa spółka nie wykazała bowiem, w niniejszym procesie podstaw uzasadniających uprawnienie do wystawienia not księgowych o numerach (...) opiewających na kwoty 304,33 zł. i 2400 zł. i dochodzenie ich zapłaty przez pozwanego R. P..

Pozwany R. P. uznał powództwo do kwoty 413,94 zł. Na powyższą kwotę składała się suma faktur wystawionych przez poprzednika prawnego powoda wystawionych w dniach 05 kwietnia 2012 r. na kwotę 259,14 zł. (k. 53), w dniu 19 maja 2012 r. na kwotę 104,71 zł. (k. 57) oraz w dniu 19 czerwca 2012 r. na kwotę 103,48 zł. (k. 62). Uznanie powództwa stanowi akt dyspozycyjności materialnej pozwanego, który uznaje za zasadne roszczenia powoda jak i przyznaje uzasadniające je okoliczności faktyczne wskazane przez powoda. Do chwili zamknięcia rozprawy uznanie powództwa nie zostało odwołane. Sąd wydaje wyrok biorąc pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.).

Odnosząc się do kwestii uznania powództwa Sąd miał na względzie zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia do kwoty 413,94 zł. tj. wierzytelności przysługującej pozwanemu wobec powoda z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia wynikłego na skutek prowadzonego wobec pozwanego postępowania egzekucyjnego już po wydaniu przez Sąd Rejonowy L. w L. postanowienia z dnia 16 lipca 2013 r. stwierdzającego utratę mocy przez nakaz zapłaty wydany przez tenże Sąd w dniu 09 stycznia 2013 r.

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c. – gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§ 2).

Prawna instytucja potracenia zwanego też jako kompensata albo kompensacja (łac. compensatio) stanowi kategorię zdarzeń, które powodują wygaśnięcie zobowiązania. Kompensacja polega na wzajemnym umorzeniu jednorodnych wierzytelności, jakie dwie osoby mają jednocześnie względem siebie. Wierzytelności będące przedmiotem potrącenia zostają poddawane działaniu rachunkowemu, którego rezultatem jest wzajemne zniesienie tych wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 06 września 1983 r., IV CR 260/86, ONSC 1984, nr 4, poz. 59).

W doktrynie podaje się trzy funkcje potrącenia: zapłaty, egzekucji i gwarancyjna (zabezpieczenia). W niniejszej sprawie mamy do czynienia z funkcją zapłaty wyrażającą się w tym, że w wyniku potrącenia wzajemne zobowiązania dłużników ulegają umorzeniu tak, jakby dłużnicy spełnili świadczenia. W wyniku potrącenia strony nie otrzymują należnych im świadczeń, jednakże w wyniku zaliczenia wierzytelności jednej z nich na poczet wierzytelności drugiej każda ze stron zostaje zwolniona ze swego długu, co daje podstawy do uznania, że ich długi zostały spłacone. Potrącenie jako sposób wygaszenia stosunku zobowiązaniowego uznaje się za równoważne spełnieniu świadczenia (zapłacie). Stanowi ono surogat wykonania zobowiązania (zapłaty).

Z przedłożonych przez pozwanego na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. zaświadczeń wydanych w dniu 20 stycznia 2014 r. przez specjalistę do spraw kadr i płac (...)sp. z o.o. z siedzibą w S. wynika, iż z wynagrodzenia pozwanego w miesiącu maju i czerwcu 2013 r. została potrącona łącznie kwota 2350 zł. – w miesiącu maju 2013r. – kwota 1500 zł. i w miesiącu czerwcu 2013 r. – kwota 850 zł. Z zawartych w tychże zaświadczeniach wyjaśnieniach specjalisty ds. kadr i płac U. M.wynika, że powyższe potrącenia związane były z zajęciem wynagrodzenia za pracę w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym o sygnaturze Km (...). Jak wynika z zawartego w aktach sprawy materiału dowodowego w postaci pisma z dnia 18 lipca 2013 r. w wykonaniu zarządzenia referendarza sądowego orzekającego w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L. w L. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w dla Ł. w Ł. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanemu R. P. pod sygnaturą Km (...)oraz został powyższym pismem poinformowany o utracie mocy nakazu zapłaty wydanego w dniu 09 stycznia 2013 r. Co tym samym obligowało go zaniechania wszelkich działań egzekucyjnych.

W ocenie Sądu powód nie przedstawił dowodów, które by dawały podstawy do uznania za zasadne wystawienia przez niego not karnych opiewających na łączną kwotę 2704,33 zł. Poza lakonicznym stwierdzeniem w pozwie, iż z uwagi na nieregulowanie przez pozwanego zobowiązań finansowych w określonych w umowie terminach płatności operator dokonał rozwiązania umowy z pozwanym R. P. z przyczyn leżących po stronie pozwanego, powód nie przedłożył w poczet materiału dowodowego dokumentu potwierdzającego, że do rozwiązania umowy rzeczywiście doszło oraz dokumentu obrazującego sposób wyliczenia przez powoda kary umownej rzekomo obciążającej pozwanego R. P.. Nie można więc przyjąć, że po stronie pozwanej doszło do skutecznego rozwiązania umowy, a tym samym, że zaistniały przesłanki obligujące operatora do naliczenia kary umownej.

Zaprezentowane wyżej przez Sąd ustalenia i oceny skutkować musiały oddaleniem powództwa, co też i Sąd na podstawie przepisu z art. 6 k.c. uczynił w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą ponoszenia odpowiedzialności za wynik procesu – na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. (w punkcie II sentencji wyroku).

Zgodnie z tą zasadą, wywiedziona z § 1 art. 98 k.p.c., powód jako strona przegrywająca proces w całości winna zwrócić pozwanemu koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw.

Całość kosztów związanych z niniejszym procesem, poniesionych przez R. P., da się wyrazić kwotą 617 zł. Na powyższą kwotę składa się uiszczona przez pozwanego opłata skarbowa od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. oraz należne pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej, tj. w kwocie 600,00 zł (vide: § 6 pkt 3 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. 2013, poz. 461 j.t.).